

DEILISKIPULAGSTÍLLAGA

GREINARGERÐ

Forsendur

Samþykkt var í Borgarstjórn Reykjavíkur 4. september 2019 að fela umhverfis- og skipulagssviði að útfæra Laugaveg og Bankastræti sem göngugötur allt árið, ásamt þeim götum í Kvosinni sem koma til greina sem göngugötur. Jafnframt verði sviðinu falið að útfæra endurhönnun umræddra göngusvæða m.t.t. öryggis og vellíðanar gangandi vegfarenda og vandaðrar borgarhönnunar. Algild hönnun með aðgengi fyrir alla verði höfð að leiðarlísi við útfærsluna í samræði við notendur og fjölmörg hagsmunasamtök fáttaðs fólks. Enn fremur verði sviðinu falið að útfæra skilvirka og örugga vörulösun á göngugötum í samræði við verkefnastjóra miðborgar og hagsmunaaðila.

Í lok árs 2014 var haldin hönnunarsamkeppni á vegum Reykjavíkurborgar í samvinnu við Félag Íslenskra Landslagsarkitekta (FILA) um endurgerð á yfirborði Laugavegar milli Snorrabrautar og að Skólavörðustíg/ Bankastræti. Samkeppnin var lokað og voru sjö hönnunarteymi valin til þátttöku.

Tillaga Arkís, Landhönnunar og Verkis var valin vinningsstillinga í samkeppninni og þótti tillagan sýna góða og sannfærandi útfærslu, þar sem einfálv var gott og hugmyndir vel útfærðar.

Samþykkt hefur verið í skipulags- og samgönguráði að vinna áfram með skipulagsvinnu og forhönnun í samræmi við þrískipta áfangaskiptingu. Deiliskipulag þetta nær yfir fyrsta áfang.

Afmörkun og núverandi aðstæður

Laugavegurinn er helsta verslunargata Reykjavíkur frá fornu fari og hefur vegna sögu og starfsemi mikið aðdráttarafall fyrir gesti og gangandi bæði innlenda og erlenda. Mikið líf hefur skapast á Laugaveginum síðustu misseri þar sem takmarkanir á bílaumferð hafa gert gangandi og hjólandi umferð hærra undir höfði. Með umbreytingu og endurhönnun Laugavegar er markmiðið að glæða götuna enn meira lífi með því að veita gangandi og hjólandi vegfarendum aukid rými í götuni frá því sem nú er.

Í dag er lítið samræmi á heildar yfirbragði götunnar og umhverfi hennar. Laugavegurinn ber þess merki að vera unnin af mörgum hönnuðum á mismunandi tímum svo ákveðinn heildarblæ skortir. Með fyrirhuguðum endurbótum á Laugaveginum gefst nú tækifæri til að skapa nýtt heildaryfirbragð götunnar.

Undanfarin ár hefur borgin verið með ákveðið tilraunaverkefni á nokkrum götum í miðbænum, með tímabundnum göngugötum (sumargötur) og hefur útfærslan verið með ýmsu móti. Síðustu sumur hefur göngugötutímabilið verið frá 1. maí til 1. október.

Götur hafa verið lokaðar fyrir allri almennri bílaumferð á tímabilinu. Við göngusvæðin eru bílahús, bæði Bergstaðir og Traðarkot, alls 328 stæði. Einnig eru bílahús í Kolaportinu og Hafnartorgi, alls 1266 stæði. Á svæðinu eru 21 bílastæði í götu í dag.

Fyrsti áfangi í því að útbúa göngugötur allt árið er Laugavegur frá Ingólfsstræti að Klapparstíg. Skólavörðustígur frá Bergstaðastræti að Laugavegi og Végamótastígur frá Laugavegi að Grettisgötu.

Laugavegur hefur stefnu vestnordvestur-austur og skín söi því beint niður Laugaveg um kl. 9 að morgni og upp götuna um kl. 21 að kvöldi þegar dagslengd dugar til. Sudurlitli göturymisins er því skuggsall nema við gátnamót og þar sem húsasund hleypa birtu inn í götunni. Nordurhlidin er hins vegar bjartari og þar eru víða góð skilyrði til að setja út borð og stóla.

Halli Laugavegar innan skipulagsáfangans er vægur til vesturs.

Samræmi við aðrar áætlanir

Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030

Á þéttbýlisupprætti aðalskipulagsins er Laugavegur skilgreindur sem *Aðrar götur*. Á upprættinum eru þær skýrðar út með eftirfarandi hætti: Aðrar götur en stofn- og tengibrautir. Hér undir eru safngötur, húsagötur, vístgötur og göngugötur.

Í aðalskipulagi Reykjavíkur er Laugavegur enn fremur skilgreindur sem *Borgargata*, slíkar götur eru lykligðoturnar í hverju hverfi. Lögð er áhersla á að bæta umhverfi götunnar, skapa heildstæða götumynd, tryggja skilyrði fyrir fjölbreytta ferðamáta og opin almenningsrými. Skipulag viðkomandi gatna verði mótað frekar í hverfisskipulagi eða skilgreint sem sérstakt skipulagsverkefni. Við hönnun og skipulag gatnanna verði tekið mið af stefnu um gæði í manngæði umhverfi.

Árið 2018 var lögð fram tillaga að breytingu á aðalskipulag er varðar almenn markmið um göngugötur í borginni. Breytingartillagan fól einkum í sér endurbætur á núgildandi markmiðum aðalskipulags, þ.e. skerpingu á almennum markmiðum um göngugötur, ákveðnari skilgreiningar og kröfur um hvernig skuli staðið að framkvæmdinni, einkum þegar um varanlega lokun gatna er að ræða. Tillagan bar heitið „Markmið um göngugötur“, og var staðfest í janúar 2019.

Í breytingartillögu þá voru lögð til eftirfarandi markmið og ákvæði:

- Unnið verði markvisst að endurhönnun almenningsrýma og göturyrma í borginni í þeim tilgangi að efla mannlf og bæta borgarbrag, sbr. eldri verkefni s.s. *Torg í bíðstöðu* og *Sumargötur*. Þær götur sem skilgreindar eru sem *Aðrar götur* á þéttbýlisupprætti má skilgreina sem göngugötur, varanlegar eða árstíðabundnar, sbr. ákvæði hér að neðan. Áhersla verður á gerð göngugatna í miðborginni á næstu árum (sjá einnig Miðborgarstefnu, um torg og götur miðborgar).
- Götur sem er varanlega lokað fyrir bílumferð og gerðar að göngugötum árið um kring, skal tilgreina í deiliskipulagi. Settar verði verklaagsreglur, samþykktar af skipulags- og samgönguráði, um framkvæmd árstíðabundinnar lokunar gatna fyrir bílumferð.

Aðillgildandi deiliskipulag

Í gildi er deiliskipulag fyrir sex aðillgildandi svæði sem þarf að breyta svo að ekki verði skörun á skipulagsmörkun á milli skipulagssvæða. Breytingarnar felast eingöngu í því að mörkun hvers deiliskipulags er breytt á þann hátt að í stað þess að mörkin liggja í miðri götu eru þau færð inn að lóðarmörkun. Deiliskipulag fyrir eftirfarandi svæði verður breytt samhliða þessu deiliskipulagi:

- Deiliskipulag staðgr. 1.171.0, Laugavegur, Bankastræti, Ingólfsstræti, Hverfisgata og Smiðjögur, dags. 06.03.2003, síðast breytt 07.09.2012. Færa þarf afmörkun deiliskipulagsins úr götunni í lóðarmörk.
- Deiliskipulag staðgr. 1.171.1., Hljómalindarreitir, dags. 13.04.2004, síðast breytt 10.11.2017. Færa þarf afmörkun deiliskipulagsins úr götunni í lóðarmörk.
- Deiliskipulag staðgr. 1.171.2, Skólavörðustígur, Bergstaðastræti, Halvheigarstígur, Ingólfsstræti og Bankastræti. Dags 08.10.2002, síðast breytt 23.08.2019. Færa þarf afmörkun deiliskipulagsins úr götunni í lóðarmörk.
- Deiliskipulag staðgr. 1.171.3. Dags. 15.05.2015, síðast breytt 30.04.2015. Færa þarf afmörkun deiliskipulagsins úr götunni í lóðarmörk.

SKÝRINGARMYNDIR

Dæmi frá ARKÍS arkitektum um hvernig götumyndin gæti lítið út.

Deiliskipulag

Deiliskipulagið felur í sér að hluti Laugavegs, Skólavörðustigs og Végamótastigs verði gerðir að varanlegum göngugötum. Samhliða er unnið að hönnun ymissa lausna til að bæta götuna og umhverfið. Má þar nefna aðgangsstyrkingar, kantaklausir yfirborð, bætt aðgengi, leðilinnur og aðgengi inn í verslanir, dvalarsvæði og götugögn, lýsing og fjölgun bílastæða fyrir hreyfihamlaða í aðillgildandi hliðargötum.

Gert er ráð fyrir að endurnýja allt yfirborð, gróður, götugögn og götulyfingu, um er að ræða allt göturyrmi innan skipulagsmarka, utan gildandi lóðarmarka, þ.m.t. gangstéttar.

Við hönnun göturymisins skal það haft í huga að niðurröðun trjáa, ljóastólpa og götugagna hindri ekki gott flæði gangandi, umferðar vegna neyðaraksturs og aðfanga og stórra hópa sem fara um götunni t.d. í stórum höpögnum. Allt yfirborð og götugögn skulu valin af kostgæfni og hæfa göngusvæði í miðborg. Lýsing skal vera þægileg, lístræn, stuðla að öryggstíffinningu og án glývu eða til óþæginda á efri hæðum bygginga.

Aðgengi og bílastæði

Með lokun fyrir bíla og önnur farartæki innan skipulagsvæðisins verður bílaumferð áfram eins og verið hefur með sumarlokunum aðillgildandi götur. Hægt verður að aka þvert yfir Laugaveg til norðurs um Bergstaðastræti og til suðurs um Klapparstíg (utan skipulagsmarka).

Almennt er gert ráð fyrir að lagt verði í bílastæðahúsin um nærast göngugötunni, það er Traðarkot og Bergsstaði en einnig eru Stjórnunport og Vitatorg ekki langt frá. Samtals eru 742 stæði í bílastæðahúsum í grenndinni. Bílastæðum fyrir hreyfihamlaða verður fjölgað í hliðargötum við göngugötuna.

Sýnt hefur verið fram á að með þessari breytingu má skapa betra verslunarmhverfi og koma til móts við nýjar áskoranir í verslun þar sem upplifun og þjónusta eru stór þáttur. Gangandi vegfarendur fá betri hljóðvæði á öllu svæðinu, minni mengun og aðgengi fyrir alla er betrubætt.

Göngugata

Faratæki á hjóllum

Ekki er gert ráð fyrir faratækjum á hjóllum á göngugötunni nema þau sem hreyfihamlaðir þurfa að nýta sér s.s. hjólastólar. Undantekning frá því verður tímabundin heimild daglega á morgnana til að koma aðföngum að verslunar- og veitingaryrnum sem og að neyðarakstur skal vera mögulegur á öllum tímum.

Hljóðvæði

Ekki er gert ráð fyrir sérstökum hljóðvistaradgerðum í almenningsrýminu enda mun hljóðvæði batna með lokun fyrir almenna bílaumferð.

Lausnir fyrir hæðarmismun

Víða er ingangar í verslunaryrmi á jarðhæð ekki í hæð við götugólfið. Við hönnun göngugötunnar skal leysa þann hæðarmun þannig að það verði eðlilegur hluti að heildarlögun götuyfirborðsins, t.d. með setkötnum og gróðurstöllum.

Gróður

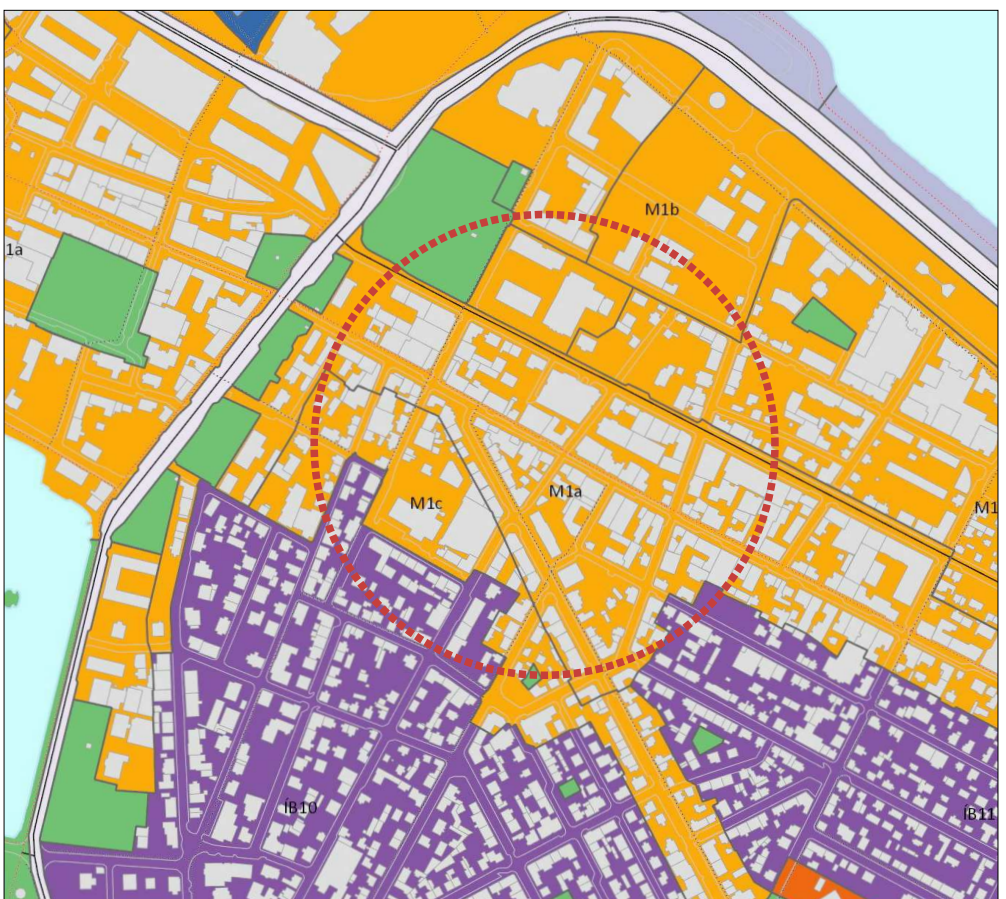
Í göngugötunni verði komið fyrir götutrjáum á völdum stöðum. Við niðurröðun trjáa skal haft í huga að þau trufli ekki gott flæði um almenningsrýmið, hvort heldur sem er á venjulegum degi eða þegar viðburðir leiða fjölmenni um götuna, svo sem höpögngur. Göttur skulu vera hluti af blágrænum ofanvatnslausnum götunnar og gróðursett í regnbeð með undirgróðri. Við tegundaval skal horft til þeirra trjégatunda sem reynst hafa vel og sannað sig sem krönnutré í almenningsrými. Ekki skal binda tegundaval við eina tegund t.d. vegna hættu á afjöllum vegna plöntusjúkdóma eða náttúrulegra skaðvalda. Einnig skal stuðla að árstíðabundnum fjölbreytilega í lit- og laufskrúði. Niðurröðun trjáa á skipulagsupprætti er leiðbeinandi og því ekki bindandi.

Blágrænar ofanvatnslausnir

Blágrænar ofanvatnslausnir í göturyrminu miðast við að létta álag á fráveitukerfi og skila ofanvatni niður í jarðvegslög og nýlast t.d. trjám og gróðri. Gatn hefur á þessum kafla vægan lengdarhalla til vesturs og liggur því vel við að brotlina í þversniði götunnar myndi vatnsrennu sem getur verið gegndregin en skili yfirborðsvatni reglulega í regnbeð við götturé. Við hæðarsteningu yfirborðs skal það haft í huga að yfirborðsvatn geti við öfyrirsedar flóðaaðstæður átt leið niður hliðargötum og áfram í átt að Bankastræti.

Umhverfisáhrif

Deiliskipulagið felur ekki undir lög um umhverfismat áætлана (105/2006). Aftur á móti er gerð grein fyrir áhrifum deiliskipulagsins á umhverfið í samræmi við 12. grein skipulagslaga (123/2010).

HLUTI GILDANDI AÐALSKIPULAGS 2010-2030

- MÖRK SKIPULAGSSVÆÐIS / GÖNGUGATA
- BYGGINGAR
- LÖÐIR
- ÞVERUN BÍLAUMFERÐAR
- TRÉ OG GRÓÐUR/ EKKI BINDANDI STAÐSETNING

Að breyta götum á svæðinu í göngugötur og færa þar með umferð akandi og bílastæði frá götunum er talið hafa margvisleg jákvæð umhverfisáhrif. Göngugötur eru sá áfangastaður borga sem flestir heimsækja til þess að dvelja á og eykur það mannlfí allan sólarhringinn og bætur upplifun. Göngugötur efla samskipti og auka lífsgeði borgarbúa en reynslan hefur sýnt að íbúar borga vilja göngugötu í miðborgum og að verslun hefur aukist við göngusvæðing.

Endurnýjun yfirborðs, götturé, götugögn og götulyfing er talin hafa jákvæð áhrif á umhverfið og ásynd þess því heildaryfirbragð svæðisins styrkist og götunnar verða meira aðlaðandi. Þegar akstursleiðir eru fjarlægðar eykst rými gangandi til muna á götunni auk þess sem mögulegt er að bæta aðgengi inn í hús þar sem það á við.

Talið er að öryggi vegfarenda sem um svæðið fara mun aukast til muna við það að akandi umferð færast á götunum. Af sömu ástæðu er talið að loftgeði muni batna mikið á götunum auk þess sem hljóðvæði verður mun betri en fyrir er.

Helstu neikvæð umhverfisáhrif þess að breyta götunum í göngugötur eru mögulega að aðgengi að verslun og þjónustu beint frá bíl verður verr þar sem aðeins lengra verður í bílastæði en nú er. Þó eru fá bílastæði við götunnar fyrir og bílastæðahús eru að hámarki 350 frá verslun og þjónustu.

Þá eru neikvæð umhverfisáhrif á framkvæmdatíma vegna þess rasks og ónáðs sem þá verður. Við framkvæmdir og uppbyggingu á svæðinu er hætt á svifryksmengun og uppblástri þar sem jarðvegur er óvarinn. Gripa þarf til víðeigandi mótvægisáðgerða á byggingartíma til að koma í veg fyrir svifryksmengun frá framkvæmdasvæðum.

Ekki er talið að þessi neikvæðu umhverfisáhrif séu veruleg og eru jákvæð áhrif mun meiri eins og komið hefur fram hér að ofan.

Ekki er talið að uppbygging skv. deiliskipulagi hafi veruleg neikvæð umhverfisáhrif og frekar er talið að fyrirhuguðu uppbygging og aðgerðir hafi jákvæð umhverfisáhrif fyrir íbúa, atvinnustarfsemi og þá sem sækja miðborg Reykjavíkur heim.

Deiliskipulag þetta sem fengið hefur meðferð í samræmi við ákvæði 41. gr. skipulagslaga

nr 123/2010 var samþykkt í _____ þann _____ 2019 og í _____ þann _____ 2019

Tillagan var auglýst frá _____ 2019 með athugasemdafrest til _____ 2019.

Auglýsing um gildistöku deiliskipulagsins var birt í B-deild Stjórnartíðinda þann _____ 2019.

REYKJAVÍK-LAUGAVEGUR SEM GÖNGUGATA

1. ÁFANGI

DEILISKIPULAG - TILLAGA

KVARDI-A1: 1:500	TEIKN NR:
DAGS: 20.09.2019	HANNAÐ: ÞR/ÓI
FLOKKUR: 0000-REYKIA	TEIKNAD: HN/ÓI
SKRÁ: 19126-GM DWG	VERKNR: 19126

